

Ya'a tse'e je na_k juu' ve'e je Santiago jyaay

¹ Atse'e je Santiago, je Nte'yam jets je Maja Vintsán Jesucristo je myutoompa je myupajkpa. Máyam atse'e je Dios ntuknukextu vannumakmejtsk viijn je Israel ja chaan je kyoo juu' ve'e tsuunidup ka to'k viijnap yaja naxviijn.

Je vijin je kejon juu' ve'e je Nte'yam yajkyp

² Utsta ajchta utsta tsa'ada, xoondukta ku ve'e xyaknaxta oyjuu' tsaachpaatuna. ³ Mnuja'vidup xa ve'e ku ve'e xmuténada je tsaachpaatun je'e kajx ku ve'e je Jesucristo xjaanchjávada, ve'em tse'e xjajt'ata'atstat vintso ve'e juu xmuténadat. ⁴ Muténada oy ja tsaachpaatun juu' ve'e myaknajxtup pan joma vaate'e kyukaxa, ve'em tse'e makk m'ijttinit to'k muk je Jesucristo maat, ka'a tse'e ti mka'ijtuxjadat.

⁵ Pan jem xa ve'e nuto'k miitsta juu' ve'e ka'ijtuxjup je vijin je kejun, amótuvuts je Nte'yam jetse'e myo'ojut, ax mo'ojupts je'e ve'e, kux tyoojnqip je'e ve'e je maa'yun anañujoma, ka'a tse'e duko'oyjáva ku ve'e je jayu juu y'amótuxju. ⁶ Ax vinkopkts je'e ve'e jetse'e dujaanchjávat jets tyónup je'e ve'e je Nte'yam juu' ve'e y'amótup, ka'a tse'e myejtsvinmáyut. Kux je'e juu' ve'e mejtsvinmaayp, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je maaxy naaj juu' ve'e je poj yakpe'tsmiijnjup yakpe'tsxajppup. ⁷ Pan pan xa ve'e mejtsvinmaayp, ka'a tse'e vvinmáyut jets mo'ojup je'e ve'e je Nte'yam juu ve'e y'amótup, ⁸ vinmamyiimp vinmaxyajppts je'e ve'e jetse'e to'k aaj to'k joot juu' dukatún.

⁹ Je uts je ajch ukpu je uts je tsa'a juu' ve'e ayooovdup, va'ants je'e ve'e duxoondukta kux ñumájidup je'e ve'e jaja

je Nte'yam vyinkujk. ¹⁰ Jets je uts je ajch ukpu je uts je tsa'a juu' ve'e kumeen, va'an tse'e duxoondukta kux ka ja myeen kajxape'e je Nte'yam yakmájajada. Najxp xa ve'e yam ya it ku ve'e je jayu kyumeenada; ve'em xa je'e ve'e ja kumeen jayu ax jo'n je yukjootmit puj, ka'a tse'e jyek. ¹¹ Ku ve'e je pi'k ojts aajy jetse'e je pyuj vyinka'avaatsni, ka'a tse'e y'uktsójini. Nay ve'empa tse'e je kummen jayu vyintókida ku ve'e nuyojk jyaa'knaajkkumeenava'anjada.

Ka'a ve'e pan pane'e je Nte'yam yaktokintonuvaampy

¹² Xoondup xa je'e ve'eda pan pan jatye'e oy dumuténidup je tsaachpaatun, kux ku xa ve'e oy dkuyaknaxta, jyajejptinupts je'e ve'e ja joojntykin juu ve'e xa'ma kajx ijtp, juu' ve'e je Nte'yam tyukvinva'nidup je'eda pan pan jatye'e tsojkjudup. ¹³ Ku xa ve'e je jayu tyokintonuva'añ, ni pana tse'e kyava'anut jets je Nte'yame'e yaktokintonuvaajnup, kux ka'a xa ve'e pan y'o'yixju jetse'e je Nte'yam duvinma'yunmo'ot jetse'e dutsókut juu ve'e ka óyap, jets ka'ava ve'e pan pane'e ja Nte'yam je vinma'yun moojyup jetse'e tyokintónut. ¹⁴ Juu' ve'e je jayu yaktokintonuvaajnup, je'ets je'e ve'e ku ve'e je jayu je y'avintso vinma'yun vyiijnkvávju jetse'e tyokintónut. ¹⁵ Ax ku tse'e je jayu vyiijnkvávju jetse'e tyokintónut, van'it tse'e je jayu tyokintún; jets ku ve'e je jayu kyatokinton'atuva, je'yapts je'e ve'e je xaaj jetse'e je tyokin yaktukkuvajtnit xa'ma kajx, ka'ats je'e ve'e je Nte'yam maat y'ítut.

¹⁶ Utsta ajchta utsta tsa'ada, juu' atse'e ooy ntuntsojktup, ka'a tse'e mnamyaso'okjadat jetse'e pan mvin'aa'n-jadat. ¹⁷ Nujom juu' ve'e oy jets va'ajts, kajxm tsots je'e ve'e je maa'yun chaa'n, je Nte'yamts je'e ve'e duyajkp, je'e pane'e dupaam n0ujom juu' jatye'e ajajp ata'kxp jem tsajpootm. Ka'a tse'e je Nte'yam tyíkuts, jyajtykutyuump je'e ve'e juu' jatye'e kyajtsp. ¹⁸ Kux ve'eme'e dutsak,

je'e kajx tse'e je Nte'yam je nam joojntykin xmo'yumdi ja ayook kajx juu' ve'e tyúvam. Ve'em tse'e dutuujn jetse'e n'ijtumdinit ax jo'n juu' ve'e ta'mitoo'vajkp jetse'e je Nte'yam yaktukmuyax, uu'mda, juu' ve'e too'vajkp dujaanchja'vidu je Jesucristo.

Je'e pane'e duvinja'vip duvintsa'kip je Nte'yam ax jo'n dupaa'ty du'akeega

¹⁹ Utsta ajchta utsta tsa'ada juu' atse'e ooy ntuntso-jktup, yakvinkópkada yu'u: Kats'amotunaxta pan pan jatye'e mtuk'íxjudup je Nte'yam je y'ayook, ka'a tse'e jatyji juu' xkótstat, je'e ve'e too'vajkp oy mpayo'oydap juu' ve'e mkotsuvaandup. Ka'a tse'e jatyji mjotma'attat, ²⁰ kux ku xa ve'e je jayu jyotma'aty, ka'ats je'e ve'e dutún juu' ve'e je Nte'yam chajkp. ²¹ Ja'a kajx tse'e, ka'a tse'e x'uktoondinit juu' ve'e kyapaatyp kyah'akeeguij, je kyo'oy je'e juu' ve'e ooy tun'ijtp yaja naxvijn. Nuuk aaj nuuk joot'e xkuváktat je ayook juu' ve'e je Nte'yam pyaam jem mja'vin kajxmda jets juu' kajxe'e m'o'yuixjada jetse'e xjajejptinit je joojntykin ju' ve'e xa'ma kajx ijtp.

²² Tonda vintso ve'e vya'añ je Nte'yam je y'ayook, ka'a tse'e mnavyin'aa'njadat, ka'a tse'e mvinmáydats jets nvaatani je'e ve'e ku ve'e x'amotunaxta jetse'e xkakytyonda. ²³ Je'e sxa ve'e juu' ve'e du'amotunajxp je Nte'yam je y'ayook jetse'e dukakutyún, ve'emts je'e ve'e ax jo'n to'k je jayu juu' ve'e je vyi9ijn je y'aaj dukak'íxip jep ixun jaatp, ²⁴ y'ixpts je'e ve'e vintso ve'e y'ixuva. Ku tse'e duvinva'kva'ach je ixun, van'it tse'e dujaa'tyoki vintse ve'e y'ixuva. ²⁵ Ax je'e juu' ve'e oy dupayo'yp vintso ve'e je Nte'yam to'k aaj to'k joot dumutún dumupuk, jetse'e dukutyún, o'yixjupts je'e ve'e jetse'e kyoo'ktokin-toonnit. Pan tyuumpts je'e ve'e ve'em jetse'e dukajaa'-

tyóki juu' ve'e tudu'amotunaxy, kunoo'kxjupts je'e ve'e je Nte'yam.

²⁶ Pan pan xa ve'e dúnasja'vip jets vyinja'vip vy-intsa'kip je'e ve'e je Nte'yam jetse'e oyvintgsova juu' dukats, viinm tse'e ñavyin'uujju, ka'a tse'e tyo'nuxju vintso ve'e dúnasjava jetsz je Nte'yame'e yakvinja'vip yakvintsa'kip. ²⁷ Je'e pane'e oy duvinja'vip duvintsa'kip je Nte'yam, je Dios Tee', ve'em ax jo'n dupaa'ty du'akeega, je'e tse'e duku'ixp je ku'aa'k ónuk jets je ku'aa'k ta'axtajk juu' ve'e tsaachpaattup, ka'ats je'e ve'e dumaatnavyaa'n-jada je naxviijnit je kyo'oy je'e.

2

Ka'a tse'e je jayu nviijn'ixumut

¹ Utsta ajchta utsta tsa'ada, mjaanchja'vidupe'e je nMa-ja Vintsánamda Jesucristo, juu' ve'e je majin ooy dutun-jayejpp. Ni vin'ita xa ve'e je jayu xkaviijn'ixtat. ² Va'an tse'e dutjumdá jets je'ydupe'e numejtsk je jayu joma ve'e mnay'amókajada, to'k tse'e pane'e kumeen jets oro kakujánax jetsz oy vítax, jets jado'k pane'e ayooova jayu jets tum tókani je pyi'k vit. ³ Ax pan mvintsa'kidup tse'e je'e juu' ve'e oy vítax jetse'e xnaajmatat: “Tsaana yaja oy tsuujntkun kujx”, jetse'e xnaajmada je ayooova jayu: “Jeejyji tena”, ukpu “Tsaana yaja naxkujx joma ve'e ats ya ntsuujntkun”, ⁴ pan jidu'um tse'e xnaajmada, mviijn'ixtup tse'e jetse'e je ko'oy vinma'yun xyaktonda, mvinkoondup tse'e je jayu juu' ve'e mvintsa'kidup.

⁵ Utsta ajchta utsta tsa'ada, juu' atse'e ooy ntuntsojktup, amotunaxta. Je jayu juu' ve'e yaja naxviijn yaktijtup ayooova jáyuda, je Nte'yamts je'e ve'e vinkoojnjudu jetse'e ooy tyunjaanchjávajadat jetse'e y'ijttinit jem y'am kyá'm, jam joma ve'e y'ijttinit pan pan jatye'e je Nte'yam dutsojktup. ⁶ Ax miitsta, mviijn'ixtupts miitse'e je ayooova

jayu jetse'e xyakmájada je kumeen jayu. Je kumeen jayu xa ve'e mnupajkvaatsjudup jetse'e mnuxa'aajada jeja je tokin payo'yva vyinkujk, ¿ve'em xaja? ⁷ Je'e tse'e divinkojtspejttup je Cristo, juu' ve'e myaaxuxjudu jetse'e m'ijttinit je'e je jyayu.

⁸ Jidu'um xa ve'e je Maja Vintsán je jayu dupava'añ, ve'em ax jo'n vya'añ jep Kunuu'kx Jatyán kujxp: “Tsokta je mmujantamda je mmutaktamda ve'em ax jo'n viinm mnachókjada.” Jidu'um tse'e dupavaajñ. Pan mkuty-oondup tse'e, oy tse'e xtonda. ⁹ Ax pun mviijnki'íxtup tse'e je jayu, tokins je'e ve'e juu' ve'e mtoondup jets je pava'nun kajxe'e oy yak'ix jets ka'a ve'e xkutyonda je pava'nun. ¹⁰ Kux pan jem xa ve'e je jayu juu' ve'e dukutoomp je pava'nun, tun to'k viijnji tse'e je pava'nun dukakutyún, ax taamp tse'e jep tokin jaatp, ve'em ax jo'n ni to'ka kudukakutyuujn jo'n. ¹¹ Kux je'e pane'e vaamp: “Ka'a tse'e xyakvintsa'kintókidat je navyajkun”, je'e tse'e vaampap: “Ka'a tse'e myakjaju'oo'ktat.” Oyame'e xkayakvintsa'kintókida je navyajkun, pan myakjaju'oo'k-tup tse'e, ka'a tse'e xkutyonda je pava'nun. ¹² Tonda jets kotsta juu' ve'e oy, juu' ve'e pyaatyp y'akeeguij. Mnu-ja'vidup tse'e jetsz yaktokimpayo'yumdape'e je'e kajx ku ve'e nkayakajtumda jetse'e je Nte'yam xputajkimdat jetse'e nko'oktokinto'numdinit. ¹³ Kux ka'a xa ve'e je Nte'yam je jayu dutukmo'otut pan pane'e ja myujayu dukatukmo'tp; je'e ve'e pan pane'e je tukmo'tun du-jajejpp.

Ku ve'e juu' yakjaanchjáva jetse'e juu' yaktún

¹⁴ Utsta ajchta utsta tsa'ada, ¿vintsos je'e ve'e tyun ku ve'e je jayu vya'añ: “Njaanchja'vip atse'e je Nte'yam”, pan ka'a ve'e dutún ax jo'n je Nte'yam dutsak? Ka'a xa je'e ve'e y'o'yixjut jetse'e dujayéput je joojntykin juu

ve'e xa'ma kajx ijtp ku ve'e vya'añ jets jyaanchja'vipe'e, jetse'e dukatún ax jo'n je Nte'yam dutsak jo'n, ¿ve'em xaja? ¹⁵ Va'an tse'e dutjumdax jets jeme'e nuto'k je uts je ajch ukpu je uts je tsa'a juu' ve'e je vit je4 xox ukpu ke kaaky je naaj ka'ijtuxjup. ¹⁶ Pan ka'a tse'e xmo'oda je vit je xox jets je kaaky je naaj juu' ve'e ka'ijtuxjup, ¿ti tse'e oy mtoondup pan mnuujmidup: “Je Nte'yam tse'e mkunoo'kxjup, jokx tse'e mnaajk'ítjut jetse'e oy mkaayvat?” ¹⁷ Ax ve'em tse'e, ka'ats je'e ve'e tyun ku ve'e je jayu vya'añ jets jyaanchja'vipe'e je Nte'yam jetse'e dukatún ax jo'n je Nte'yam vya'añ.

¹⁸ Nunjajtp xa ve'e ku ve'e nuto'k vya'anut: “To'k xa ve'e pane'e je Nte'yam dujaanchja'vip, jado'k tse'e pane'e dutoomp je y'oy je'e.” Jidu'umts atse'e n'atsav: Yaknuke'xnata'kats n'it jetws mjaanchja'vipe'e je Nte'yam ku ve'e xkatún juu' ve'e chajkp, ax nyaknuke'xnatajkipts atse'e jets njaanchja'vip atse'e je Nte'yam je'e kajx ku atse'e ntun juu' je'e ve'e chajkp. ¹⁹ Mjaanchja'vipts mitse'e jets jeja ve'e to'kji je Nte'yam. Oyts je'e ve'e ku ve'e xjaanchjáva. Ax ka je'e kajxyap tse'e ja Nte'yam je jayu dukatokimpum. Jyaanchja'viduvap tse'e je ko'oyjáyuvapta jets jeja ve'e to'kji je Nte'yam, je tsa'aga kajx tse'e myívupta. ²⁰ Mits, jayu juu' ve'e ve'em vinmaayp, ka'a xa ve'e oy xpayo'oy. ¿Je'e ve'e mtsajkp jets ats mitse'e ntuk'ixut jets ka'a je'e ve'e tyun ku ve'e je jayu vya'añ jets jyaanchja'vipe'e je Nte'yam ku ve'e dukatún juu' ve'e je Nte'yam chajkp? ²¹ Je Nte'yam tse'e dukatokimpaam je njujpit jáyuvamda Abraham je'e kajx juu' ve'e tyoon, je'e ve'e ku ve'e je y'ónuk dupuujm jem vojxpejtun kajxm jetse'e je Nte'yam du'uktukvintsa'agavaajñ. ²² ¿Kaa ve'e xvinnmotu jets juu' ve'e tyoon, je'e tse'e duyakpook juu' ve'e jyaanchja'vi? Juu' ve'e je Abraham tyoon, je'e tse'e duyaknuke'xnatajki jets jyaanchja'vi ve'e je Nte'yam.

²³ Ax ve'em tse'e tyoojnji je Kunuu'kx Jatyán juu' ve'e vaamp: "Jyaanchja'vi ve'e je Abraham je Nte'yam. Ax je jyaanchja'vin kajx tse'e je Nte'yam kyatokimpaaajmji." Vaampap xa ve'e je Nte'yam: "Nmaatnayja'vijup atse'e je Abraham." ²⁴ Ax ve'em tse'e, yaknuja'vip xa ve'e jets je Nte'yame'e je jayu dukatokimpaamp je'e kajx juu' ve'e je jayu tyuump, ka je'e kajxyape'e ku ve'e vya'añ jets jyaanchja'vipe'e.

²⁵ Nay ve'em tse'e jyajtpa maat je ko'otya'axap Rahab. Ka'a tse'e je Nte'yam tyokimpaaajmji ja'a kajx juu' ve'e tyoon. Je Rahab tse'e oy dukuvajk je jayu juu' ve'e du'ixtu je it jetse'e duputajki jetse'e najkxtat ku ve'e je viijnk too' dupajktini. ²⁶ Ve'em ax jo'n je jayu je ñi'kx je kyopk kyatún ku ve'e je jya'vin tyukva'achju, ve'em tse'e kyatoompa ku ve'e je jayu vya'anda jets jyaanchja'vidupe'e je Nte'yam jetse'e dukatonda ax jo'n je Nte'yam dutsak.

3

¹ Utsta ajchta, ka'a xa miitse'e to'k ka'ajyji mnapyám-jadat juu' ve'e je jayu dutuk'íxtup je Nte'yam je y'ayook jeja je numay jayu vyinkujk. Mnuja'vidup xa ve'e jets nuvinxup uu'me'e nyak'ixpajkumda, nuyojk makk tse'e je Nte'yam xtokimpayo'yumdat jets ka'a ve'e je'e juu' ve'e kayak'ixpajktup. ² Anañujoma xa ve'e ntontókimda nkojstókimda. Je jayu juu' ve'e ni vin'ita kakajstókip, oy jets va'ajststs je'e ve'e je jayu, o'yixjupts je'e ve'e jetse'e ñaajkkutojku. ³ Mpaajmjimdup xa ve'e je jaach je y'ajén jep y'ávup jetse'e xkatsupajkumdat, x'o'yixumjudup tse'e jetse'e xyakja'mdat pun joma ve'e ntsojkumda. ⁴ Nay ve'empa je barco, óyam je'e ve'e maj jetse'e je makk poj tyi'itsju, o'yixjupts je'e ve'e juu' ve'e yakyoyjup jetse'e duyaknajkxut pun joma tso ve'e dutsak je pi'k kupukajxji juu' ve'e yaktijp timón. ⁵ Nay ve'empa tse'e jyajtpa maat

je toots, jyapi'ka tse'e, májum tse'e je k̄ats duyakvimpit. Ve'em ax jo'n jem yukjootm, mája aa'k, jetse'e jyatun-yuu'nama je pi'k jaajn myachjou, jetse'e jompaatji tyoya. ⁶ Ax je toots, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je pi'k jaajn juu' ve'e o'yixjup jetse'e myajivimpítut. 11 Ooy xa ve'e kyatun'oya juu' ve'e yajéjip ja toots kajx. Je toots kajx tse'e nujom je jayu duyaktáñ jap tokin jaatp. Ve'em xa ve'e je toots ax jo'n kuyakna'k je jaajn joma ve'e je jayu xa'ma kajx chaachpaattinit jetse'e ja jayu duyakvintoki.

⁷ O'yixjupts je'e ve'e je jayu jetse'e duyakyójut oyjuu' tanuka, je yukjootmit tánuk, je jeyyva tánuk, je tsaa'n, jets je natánuk. Ax ta tse'e duyakyuj. ⁸ Ax ni pana tse'e kya'o'yuijxu jetse'e je toots duyakyójut, ni pana tse'e je toots dukayakutujkja. jOoyts je'e ve'e kyatun'oyal! Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n ja tsaa'n je xyavat. ⁹ Ja toots xa ve'e ntuk'oñukojtsimdup je nMaja Vintsánamda, je Dios Tee', je toots tsee ntukko'oñukojtsimdup je nmujáyu-vamda, juu' ve'e je Nte'yam pyaam ku ve'e ñay'apamnaxji. ¹⁰ Jep xa ve'e je jayu y'ávup pyítsum je ayook juu' ve'e je Nte'yam du'oñukojtsip, nay jépyam tse'e y'ávup pyítsum ja ayook juu' ve'e je Nte'yam pyaam ku ve'e ñay'apamnaxji. ¹¹ Ka'a xa ve'e nvaat joma ve'e myu'ut je tsek naaj jetse'e myo'tkojpat je ta'muts naaj, ¿ve'em xaja? ¹² Ni ka'a tse'e nvaatpa jetse'e to'k je higo kup duyakta'mat je olivos taajm, kaa tse'e nvaatpa jetse'e je tsaaydum aa'ts duyakta'mat je higo taajm, ¿ve'em xaja? Nay ka'a tse'e y'o'yiva to'k je mo'ot joma ve'e pyuítsum je ta'muts naaj jetse'e jeejyam pyitsumkojpat je tsek naaj.

Jje vijin je kejun juu' ve'e je Nte'yam yajkyp

¹³ Pan jem xa ve'e je jayu juu' ve'e viji kej jetse'e oy juu' jaty duvinmotu, va'an tse'e duyaknuka'xnataka jets ve'em je'e ve'e ku ve'e jyoojntykat ax jo'n dupaa'ty du'akeega, ku

ve'e je y'oy je'e dutónut je nuu'k aaj je nuu'k joot maat jets je vijin je kejún maat. ¹⁴ Ax pan je m'avintsó vinma'yun myaktonuvaajndup jets pan mtsojktupe'e jetse'e je jayu dutóndat ax jo'n mva'anda, ka'a tse'e mnamyajajadat jetse'e mva'andat jets ka'a je'e ve'e vye'ema. ¹⁵ Ku ve'e je jayu ve'em je ko'oy vinma'yun dujayep, ka'a tse'e dujayep je vijin je kejún juu' ve'e je Nte'yam yajkyp; ja ko'oyjáyuvaps je'e ve'e je vinma'yun duyakjéjip, ve'emts je'e ve'e je vinma'yun juu' ve'e jyajejptup pan pan jatye'e dumaatnavyaa'njudup je naxviijnít je kyo'oy je'e. ¹⁶ Kux joma xa ve'e je jayu duyaktonda je y'avintsó vinma'yunda jetse'e y'ékjada ku ve'e je viijnk jayu y'óyada, nay jámjyam tse'e je jayu oyvintsova jyátukada jetse'e dutonda nujom juu' jatye'e ka óyap. ¹⁷ Ax ku tse'e je jayu dujayep je vijin je kejún juu' ve'e je Nte'yam yajkyp, too'vajkpts je'e ve'e je va'ajts aaj je va'ajts joot dujayep, chajkpts je'e ve'e jetse'e je oy joot dujajejpnit maat anañujoma je jayu, ka'a tse'e je y'avintsó vinm'ayunji dupum, napyaaajmjup tse'e jep kutojkun pa'tkup, ooy tse'e je jayu dutuntukma'at, tum oys je'e ve'e juu' ve'e tyuump kyajtsp. ¹⁸ Je'eda juu' ve'e du'íxtidup vintso ve'e je jayu chuunidinit oy aaj oy joot, je'e kajx tse'e je numay jayu jyoojntykada ax jo'n je Nte'yam dutsak.

4

Ku je jayu dumaatnavyuu'nju je naxviijnít je kyo'oy je'e

¹ ¿Tis je'e ve'e juu' ve'e duyakjéjip je tso'oxpajkun jets je kojtsvintso'vun juu' ve'e mjajejptup? Je m'avintsó vinma'yun xa je'e ve'e. Mtso'oxpajktupe'e je y'oy je'e kuxe'e xyaktonda je m'avintsó vinma'yunda, ¿ve'em xaja? ² Mtsojktupe'e jetse'e juu' xjayéptat, ax ka'a tse'e m'o'yixjada jetse'e xjayéptat, je'e kajx tse'e myak-jayu'oo'kuva'anda. Mtsojktuvap tse'e jetse'e xjayéptat

juu' ve'e je viijnk jayu jyajejptup, ax ka'a tse'e m'o'yixjada jetse'e xjayeptat, je'e kajx tse'e mnakyojktsvintsóvjada. Ka'a tse'e xjayepta juu' ve'e mtsojktup, kux ka'a ve'e je Nte'yam x'amótuda. ³ Ax ku tse'e je Nte'yam x'amótuda, ka'a tse'e myakmo'oda kux ka'a ve'e oy joot x'amótuda; m'amótudup xa ve'e juu' jetse'e xyaktóndat je m'avintso vinma'yunda. ⁴ ¡Miiitsta, jáyuda juu' ve'e je Nte'yam dumasooctup, mnuja'vidup xa ve'e jets pan pane'e dumaaatnavyaa'njup je naxviijnit je kyo'oy je'e, ka'ats je'e ve'e dumaatnayjávaja je Nte'yam! Pan pan xa ve'e dumaatnavyaa'njup je naxviijnit je kyo'oy je'e, cho'oxpujckpts je'e ve'e je Nte'yam. ⁵ Ka'a xa ve'e nunkooyji je Kunuu'kx Jatyán vya'añ: “Je Espíritu Santo, juu' ve'e je Nte'yam pyaam yam nja'vin kajxmamda, ooyts je'e ve'e dutuntsak jetse'e pan viijnk nkatsojckumdat ax jo'n je Nte'yam.” Jidu'um tse'e vya'añ. ⁶ Ax ka vanxúpyap tse'e, ooye'e je Nte'yam je maa'yun xtuntoojnjimda jetse'e xputajkimda. Ve'em xa je'e ve'e dutún ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vyaampa: “Cho'oxpujckp xa ve'e je Nte'yam pan pan jatye'e namyájjidup; ax tyoojnjp tse'e je jayu je maa'yun juu' ve'e je nuu'k aaj je nuu'k joot dujajejptup.” Jidu'um tse'e vya'añ. ⁷ Ax ve'em tse'e, napyámjada jem je Nte'yam y'am kyá'm. Ka'a tse'e mnamyaso'ok-jadat jetse'e xtóndat xkótstat juu' ve'e je ko'oyjáyuvap chajkp. Ku ve'e ve'em xtóndat ax jo'n atse'e nva'añ jo'n, mkuke'ekjadap tse'e je ko'oyjáyuvap. ⁸ Mutámada je Nte'yam, jets je'e ve'e mmutámijiduvat. Tokin toompada, masooctini je mko'oy joojntykinda. Pan pan jatye'e dumaaatnavyaa'nuvaajnjudup je Nte'yam jetse'e nay je'ejyji dutonuvaampa je naxviijnit je kyo'oy je'e, naajkva'ats-jada. ⁹ Ya'axta je tsaachvinma'yuun maat je ka óyap kajx juu' ve'e mtoondup. Mxiiktup xa ve'e uxyam, ñojk'óy tse'e kumya'axta; mxoojntktup tse'e uxyam, ñojk'óy tse'e

kumtsaachvinmáyda. ¹⁰ Naajkpi'kajada naajkmootskajada jeja je Nte'yam vyinkujk, van'it tse'e myakmájajadat.

Ka'a tse'e nnatyokimpayo'yumjadat to'k jado'k

¹¹ Utsta ajchta utsta tsa'ada, ka'a tse'e to'k jado'k mnapyakótsjadat, vimpit atuj ve'e mnachókjadat, ve'em ax jo'n je Nte'yam je pyava'nun vya'añ. Pan pan xa ve'e je y'uts je y'ajch ukpu je y'uts je cha'a duko'oñukojsip ukpu dutokimpayo'yp, ve'emts je'e ve'e ax jo'n to'k juu' ve'e vaamp jets ka'a ve'e je Nte'yam je pyava'nun tyun. Ax mits, jyapana mitse'e, pan mtuumpts mitse'e ve'em, ka'ats mitse'e xkutyún je Nte'yam je pyava'nun, ve'em xa mitse'e ax jo'n je'e juu v'e vaamp jets ka'oyap je'e ve'e je Nte'yam je pyava'nun. ¹² Ja Nte'yam, juu' ve'e je pava'nun duyajk jetse'e je jayu dutokimpayo'oy, je'ejyji tse'e to'k vaamp jets pan pan jatye'e najkx jyoojntykindini xa'ma kajx jets pan pan jatye'e najkx chaachpaattini xa'ma kajx. ¿Pants mitse'e mnatyijju jets mitse'e xtokimpayo'oy je viijnk jayu?

Ka'a tse'e nnamyájimjadat

¹³ Amotunaxta, jyapana miitsta. Mvaandup xa ve'e jets uxyame'e ukpu kepe'e mnajkxtat jem kajpun kajxm jetse'e jem mtándat to'k joojnt jetse'e ooy je meen xtumpáktat. ¹⁴ Ka'a xa miitse'e xnújávada vintso ve'e kep juu' tyónjut kyótsjut. Ka'a ve'e xnújávada vinxup xaaj ve'e mjoojntykadat mnaxviijnadat. Ve'em xa uu'me'eda ax jo'n je naxpúxux, ve'e'nji tse'e y'it jetse'e tyókini. ¹⁵ Njok'oy xa ve'e jetse'e jidu'um nva'numdat: “Pan vaamp xa ve'e je Nte'yam, joojntykimdap tse'e jetse'e nto'numdat to'k viijn ukpu jado'k viijn.” ¹⁶ Ax mnayájjidup tse'e. Ka'a xa je'e ve'e y'oya ku ve'e ve'em xtonda. ¹⁷ Je'e kajx tse'e, je jayu juu' ve'e dujanuja'vip ti ve'e oy jetse'e dutónut, jetse'e ve'em dukatún, tokintoompts je'e ve'e.

5

Je kojtsvǵin je'e kajxta p̄n p̄n jatye'e kumeenda

¹ Va'an tse'e d̄ya'axta p̄n p̄n jatye'e kumeenda, va'an tse'e d̄tsaachvinmáyda je tsaachpaatun kajx juu' ve'e tukkádaakjidinup. ² Juu' xa ve'e jyajejptup, ve'emts je'e ve'e jeja je Nte'yam vyinkujk ax jo'n kuvyintokikajxni jets ax jo'n je vit je xox juu' ve'e je totuk tudutukka'yikajxni. ³ Jets je oro meen je plata meen juu' ve'e jyajejptup, yaknuké'xnatákaps je'e ve'e jets ka'a je'e ve'e y'oya juu' ve'e tyoondup. Ve'emts je'e ve'e je myeen ax jo'n kuy'aa'tsni, jetse'e je uu'ts kuy'it ax jo'n je jaajn juu' ve'e je chu'uts d̄yaktōoyp. Ta tse'e ooy je myeen jets je pyaamduk dutumpakmokta; ax táminup tse'e je itakax. ⁴ Ka'a tse'e dumujooydi je toompatajk juu' ve'e dupakmojkto je trigo taajm. Va'an tse'e je kumeen jayu d̄'amotunaxta vintso ve'e je toompa ñu'aa'najada. Ax kat̄s'amotunajxjudupts je'e ve'e je Maja Vintsán, juu' ve'e nujom d̄uka'mikajxp. ⁵ Ooy tse'e je kumeen jayu dutuntukxoondukta yaja naxviiijnit itukujx jetse'e ooy dutunjayepta juu' ve'e chojktup. Ve'em xa je'e ve'eda ax jo'n je tsapkaaj juu' ve'e ja jayu yakyee'kp jetse'e d̄yak'aa'k. ⁶ Tyokimpaamdu xa je'e ve'e je jayu juu' ve'e katokintoondup, jetse'e d̄yak'oo'kti, ax ka'a tse'e cho'oxpajkjidi.

Ku je jayu dumuténada juu' jetse'e chapkotsta

⁷ Je'e kajx tse'e, utsta jachta utsta tsá'ada, muténada juu' van'it paat ku ve'e je Maja Vintsán myiinnuvat. Yakkópkada vintso ve'e je yoova toompa d̄u'a'ix ku ve'e je trigo je tyaaajm d̄yakjeja, y'a'ixpts je'e ve'e ku ve'e tyo'ukva'añ jets nay ve'empa ku ve'e je poodun ñaxy. ⁸ Nay ve'empats miitse'eda, muténada juu' jaty, je xoojntkun

maat tse'e x'a'ixtinit je Maja Vintsán, kux táminupe'e je xaaj ku ve'e myiinnuvat.

⁹ Utsta ajchta utsta tsa'ada, ka'a tse'e to'k jado'k xpakótstat, ve'em tse'e je Nte'yam mkatokimpayo'oy-jadat je'e kajx. Támani je'e ve'e ku ve'e je jayu dutokimpayo'ynit. ¹⁰ Jaa'myétsta je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta. Mnuja'vidinup xa ve'e vintso ve'e juu' jaty dumuténidi ku ve'e chaachpaatti. ¹¹ Ve'em xa uu'me'e nja'vimda jets xoon je'e ve'eda pan pan jatye'e dumuténidu je tsaachpaatun. M'amotunajxtu tse'e vintso ve'e je Job je tsaachpaatun dumuteni jets mnuja'vidinupts miits je'e ve'e vintso ve'e je Nte'yam je maa'yun tyo'nuxji ku ve'e je tsaachpaatun duyaknajxy. Ñu'ixkadaakypts je'e ve'e je Nte'yam je jayu jetse'e ooy je tukmo'tun dutunjayep. ¹² Utsta ajchta utsta tsa'ada, ax juu' tse'e dunuvinkopkikajxp, ya'ats je'e ve'e: Ka'a tse'e je Nte'yam xyaknáxtat. Ka'a tse'e je tsapjootmit it xyaknajxtuvat, ka'a tse'e ya naxviijnit it xyaknajxtuvat, ni ti viijnka tse'e xkayaknajxtuvat; ñojk'óye'e mva'andat “ve'em” juu' ve'e ve'em, jets “ka'a” juu' ve'e ka'a. Ax ve'em tse'e je Nte'yam mkatokimpayo'oyjadat je'e kajx.

¹³ Pan jem xa ve'e nuto'k miitsta juu' ve'e tsaachpaatp, va'an tse'e dutsapkatsu. Pan jem tse'e nuto'k miista juu' ve'e xoojntkp, va'an tse'e je Nte'yam dūvin'uvu. ¹⁴ Pan jem tse'e nuto'k miitsta juu' ve'e pajkjup, va'an tse'e dūvatsavu pan pan jatye'e dunuvinténidup je jaanchja'vivatajk, jetsze'e ñutsapkótsjadat, jetse'e je pa'am jayu je olivos aceite yakpaajmjat je Maja Vintsán kajx. ¹⁵ Ax je nūtsapkojtspada, pan jyaanchja'vidupe'e jets je Nte'yame'e duyakjotkada'akup ja pa'am jayu, jotkada'akupts je'e ve'e. Ax pan tokintoonts je'e ve'e je pa'am jayu, tokinmee'kxjupts je'e ve'e je Nte'yam. ¹⁶ Je'e kajx tse'e, namyumavyátsjada vimpit atuj jets nañutsapkóts-

jada, ve'em tse'e mjotk̄ada'aktat. Ku ve'e j̄e j̄ayu chapk̄ats juu' ve'e tuv̄ j̄áyuvip̄ joojntykip, ooyts̄ j̄e'e ve'e tyuntún. ¹⁷ Vanxup̄ xa ve'e j̄e Elías̄ jyáyuviva j̄yoojntykiva y'ij̄t ax jo'n̄ uu'mda. To'k̄ aaj̄ to'k̄ j̄oot̄ tse'e chapk̄ajts̄ j̄etse'e kya-to'oj̄ut̄, ax ka'a tse'e tyuuj̄ toojk̄ joojnt̄ jagojkm. ¹⁸ Van'it̄ tse'e chapkojts̄nuva, j̄etse'e mak̄k̄ tyuntuuj̄ j̄etse'e je naax̄ duyak̄j̄áj̄inuva j̄e tukjoojntykin.

¹⁹ Utsta ajchta utsta tsa'ada, p̄an̄ jem̄ xa ve'e n̄uto'k̄ miitsta juu' ve'e j̄e Nte'yam̄ j̄e tyoo' dumasookp̄ j̄etse'e jado'k̄ tyuk'avimp̄itaja, ²⁰ va'an̄ tse'e d̄unujava j̄ets̄ j̄e'e juu' ve'e to'k̄ j̄e tok̄in̄ toompa j̄e Nte'yam̄ j̄e tyoo' d̄utuk'avimp̄ij̄tip, tyuknuva'atsupts̄ j̄e'e ve'e j̄e tok̄in̄ toompa j̄e tsaachpaatun̄ juu' ve'e xa'ma kajx̄ ij̄tnup̄ j̄etse'e j̄e Nte'yam̄ myee'kxuxj̄ut̄ maȳ j̄e tyokin̄.

Yá'a tse'e je nam kojstán juu' ve'e je Nte'yam_
 xyaktaajnimdu je nMaj Vintsánamda Jesucristo kajx
 New Testament in Mixe, Totontepec (MX:mto:Mixe, Totontepec)
 copyright © 1989 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Totontepec Mixe, (Mixe, Totontepec)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixe, Totontepec [mto], Mexico

Copyright Information

© 1989, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixe, Totontepec

© 1989, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

